

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-330/14

Gergely Szemerey

κατά

Miniszterelnökséget vezető miniszter

(αίτηση του Gyulai közigazgatási és munkaügyi bíróság
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινή γεωργική πολιτική — Μέτρα στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης — Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 1122/2009 — Άρθρα 23 και 58 — Κανονισμός (ΕΚ) 1698/2005 — Κανονισμός (ΕΚ) 1975/2006 — Ενίσχυση για την καλλιέργεια σπάνιου φυτικού είδους — Αίτηση καταβολής — Περιεχόμενο — Υποχρέωση υποβολής πιστοποιητικού — Κυρώσεις σε περίπτωση μη υποβολής»

Περίληψη — Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 17ης Δεκεμβρίου 2015

1. Προδικαστικά ερωτήματα — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου — Προσδιορισμός των κρίσιμων στοιχείων του δικαίου της Ένωσης — Αναδιατύπωση των ερωτημάτων

(Άρθρο 267 ΣΛΕΕ)

2. Γεωργία — Κοινή γεωργική πολιτική — Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ — Στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης — Στήριξη γεωργοπεριβαλλοντικών μεθόδων παραγωγής — Ενίσχυση για την καλλιέργεια σπάνιου φυτικού είδους — Εθνική κανονιστική ρύθμιση που εξαρτά τη χορήγηση της ενίσχυσης αυτής από την υποβολή πιστοποιητικού σχετικού με το είδος — Επιτρέπεται — Προϋποθέσεις

(Κανονισμός 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 473/2009· κανονισμοί της Επιτροπής 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 484/2009, άρθρα 5, 10 και 11, και 1122/2009, άρθρο 23)

3. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Αρχές — Ασφάλεια δικαίου — Έννοια — Ρύθμιση με δυσμενείς συνέπειες για τους ιδιώτες — Απαιτήσεις περί σαφήνειας και ακρίβειας — Νομοθετικές μεταβολές — Επιτρέπονται — Συνεκτίμηση των ιδιαίτερων περιστάσεων
4. Γεωργία — Κοινή γεωργική πολιτική — Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ — Στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης — Στήριξη γεωργοπεριβαλλοντικών μεθόδων παραγωγής — Ενίσχυση για την καλλιέργεια σπάνιου φυτικού είδους — Εθνική κανονιστική ρύθμιση που εξαρτά τη χορήγηση της ενίσχυσης αυτής από την υποβολή πιστοποιητικού σχετικού με το είδος — Μη τήρηση — Παράλειψη που δεν συνεπάγεται κύρωση — Ανωτέρα βία — Έννοια — Εκτίμηση του εθνικού δικαστηρίου

(Κανονισμός 1122/2009 της Επιτροπής, άρθρα 23 § 1, εδ. 3, και 58, εδ. 3)

1. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 30, 31)

2. Το άρθρο 23 του κανονισμού 1122/2009, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 73/2009 όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση, τη διαφοροποίηση και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, στο πλαίσιο των καθεστώτων άμεσης στήριξης για τους γεωργούς που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, καθώς και λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 1234/2007 όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης που προβλέπεται για τον αμπελοοινικό τομέα, σε συνδυασμό με τους κανονισμούς 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 473/2009 και 1975/2006 για τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 1698/2005 όσον αφορά την εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου καθώς και την πολλαπλή συμμόρφωση σε σχέση με μέτρα στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 484/2009, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση, η οποία επιβάλλει στον αιτούντα τη χορήγηση γεωργοπεριβαλλοντικής ενισχύσεως την υποχρέωση να προσκομίσει στον οργανισμό πληρωμών, συγχρόνως με την αίτησή του ενισχύσεως, σχετικό με το σπάνιο φυτικό είδος πιστοποιητικό το οποίο του παρέχει το δικαίωμα λήψεως της ενισχύσεως αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι η κανονιστική αυτή ρύθμιση παρέσχε στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες τη δυνατότητα να συμμορφωθούν, υπό εύλογες συνθήκες, προς τις απαιτήσεις αυτής, κάτι που απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει.

Συγκεκριμένα, μια τέτοια εθνική κανονιστική ρύθμιση εντάσσεται στη διακριτική ευχέρεια που διαθέτουν τα κράτη μέλη δυνάμει των άρθρων 5, 10 και 11 του κανονισμού 1975/2006 και εξυπηρετεί τον σκοπό που επιδιώκεται με τις διατάξεις αυτές, ο οποίος έγκειται στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων. Εντούτοις, τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της διακριτικής τους ευχέρειας δεν είναι δυνατόν να θίγουν την πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων των κανονισμών 1698/2005, 1975/2006 και 1122/2009, ούτε να παραβιάζουν τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, ιδίως τις αρχές της αναλογικότητας και της ασφάλειας δικαίου. Εν προκειμένω, απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει κατά πόσον ο τρόπος θέσεως σε ισχύ της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως παρείχε στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες τη δυνατότητα να συμμορφωθούν, υπό εύλογες συνθήκες, προς τις απαιτήσεις της και, ιδίως, στους αιτούντες τη χορήγηση ενισχύσεως τη δυνατότητα να ζητήσουν, να λάβουν και να καταθέσουν το επίμαχο πιστοποιητικό εντός της προθεσμίας που τάσσει η εθνική αυτή κανονιστική ρύθμιση. Επιπλέον, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσον η υποχρέωση υποβολής πιστοποιητικού για τα σπάνια φυτικά είδη δεν είναι νέα και κατά πόσον η κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει αποκλειστική προθεσμία για την αίτηση χορηγήσεως πιστοποιητικού από τις αρμόδιες αρχές και θα πρέπει, ενδεχομένως, να συνεκτιμήσει τα στοιχεία αυτά.

(βλ. σκέψεις 41, 42, 49-51, διατακτ. 1)

3. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 47, 48)

4. Το άρθρο 58, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 1122/2009, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 73/2009 όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση, τη διαφοροποίηση και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, στο πλαίσιο των καθεστώτων άμεσης στήριξης για τους γεωργούς που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, καθώς και λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 1234/2007 όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης που προβλέπεται για τον αμπελοοινικό τομέα, έχει την έννοια ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή κύρωση δεν έχει εφαρμογή σε αιτούντα τη χορήγηση γεωργοπεριβαλλοντικής ενισχύσεως ο οποίος παραλείπει να επισυνάψει στην αίτησή του ενισχύσεως έγγραφο, όπως το πιστοποιητικό σχετικά με το φυτικό είδος που συνιστά το αντικείμενο

της ενισχύσεως. Το άρθρο 23, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού έχει την έννοια ότι τέτοια παράλειψη επιφέρει, κατ' αρχήν, το απαράδεκτο της αιτήσεως για καταβολή γεωργοπεριβαλλοντικής ενισχύσεως.

Όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον η προσαπτόμενη στον αιτούντα τη χορήγηση ενισχύσεως παράλειψη οφείλεται σε ανωτέρα βία και κατά πόσον, επομένως, ο τελευταίος μπορούσε να αποφύγει την προβλεπόμενη στο άρθρο 23, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 1122/2009 κύρωση, δεδομένου ότι πρόκειται περί εκτιμήσεως πραγματικών περιστατικών, απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να επαληθεύσει εάν η παράλειψη αυτή οφείλεται σε περιστάσεις οι οποίες είναι ξένες προς τη βούληση του επιχειρηματία, ασυνήθεις και απρόβλεπτες, των οποίων οι συνέπειες δεν θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί όση επιμέλεια και αν είχε επιδείξει ο τελευταίος.

(βλ. σκέψεις 58, 59, διατακτ. 2)